

Utbildningsutskottets betänkande 2024/25:UbU7

Studiestöd

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om studiestöd med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående arbete och vidtagna åtgärder. Motionerna tar upp frågor om bl.a. villkor för studiestöd, avskrivning av studielån och villkor för studiestartsstöd.

I betänkandet finns åtta reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Villkor för studiestöd.....	6
Utskottets ställningstagande.....	11
Avskrivning av studielån och examenspremie	13
Utskottets ställningstagande.....	14
Studiestartsstöd.....	15
Utskottets ställningstagande.....	16
Motioner som bereds förenklat.....	17
Utskottets ställningstagande.....	17
Reservationer	18
1. Förändrade villkor för studiestöd, punkt 1 (S).....	18
2. Förändrade villkor för studiestöd, punkt 1 (MP)	19
3. Antal veckor med studiemedel, punkt 2 (V, MP)	19
4. Översyn av studiestödssystemet, punkt 3 (S, V).....	20
5. Avskrivning av studielån och examenspremie, punkt 4 (V)	20
6. Avskrivning av studielån och examenspremie, punkt 4 (C)	21
7. Studiestartsstöd, punkt 5 (S).....	21
8. Studiestartsstöd, punkt 5 (V)	22
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	24
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Förändrade villkor för studiestöd

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:281 av Mathias Bengtsson (KD),

2024/25:338 av Jessica Rodén (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:464 av Isak From (S),

2024/25:1519 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S),

2024/25:2273 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:2453 av Laila Naraghi m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2517 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 22 och

2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 4 och 8.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (MP)

2. Antal veckor med studiemedel

Riksdagen avslår motion

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 91.

Reservation 3 (V, MP)

3. Översyn av studiestödssystemet

Riksdagen avslår motion

2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 4 (S, V)

4. Avskrivning av studielån och examenspremie

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 10 och

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 25.

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (C)

5. Studiestartsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 23,

2024/25:3070 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 21 och

2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 7 (S)

Reservation 8 (V)

6. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 januari 2025

På utbildningsutskottets vägnar

Fredrik Malm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Malm (L), Patrick Reslow (SD), Linus Sköld (S), Robert Stenkvist (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Noria Manouchi (M), Jörgen Grubb (SD), Aylin Nouri (S), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Mathias Bengtsson (KD), Niels Paarup-Petersen (C), Camilla Hansén (MP), Rose-Marie Carlsson (S), Niklas Sigvardsson (S), Johanna Rantsi (M), Nadja Awad (V) och Kent Kumpula (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utbildningsutskottet 40 motionsyrkanden om studiestöd från allmänna motionstiden 2024/25. Av dessa bereds 21 motionsyrkanden i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2. Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. villkor för studiestöd, avskrivning av studielån och villkor för studiestartsstöd.

Utskottets överväganden

Villkor för studiestöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förändrade villkor för studiestöd, antalet veckor med studiemedel och översyn av studiemedelssystemet.

Jämför reservation 1 (S), 2 (MP), 3 (V, MP) och 4 (S, V).

Motionerna

Förändrade villkor för studiestöd

I kommittémotion 2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 4 anför motionärerna att genomförandet av omställningsstudiestödet behöver säkerställas. Motionärerna menar att syftet med reformen, att stärka kompetensförsörjningen, riskerar att undergrävas om det inte finns goda förutsättningar att genomföra reformen.

I yrkande 8 föreslår motionärerna att förutsättningarna för gymnasieelever som studerar på en annan ort än hemorten ska förbättras. Motionärerna framhåller att inackorderingstillägget skiljer sig åt beroende på vilken skola eleven går på och vilken kommun föräldrahemmet ligger i. Enligt motionärerna skapar det ojämlika möjligheter och därför behöver inackorderingstillägget ses över.

Ett liknande yrkande förs fram i motion 2024/25:1519 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S). Motionärerna menar att inackorderingstillägget ska ses över så att fler elever får möjlighet att gå i en gymnasieskola långt från föräldrahemmet.

Enligt motion 2024/25:281 av Mathias Bengtsson (KD) ska elevers rätt till inackorderingstillägg vara likvärdig oavsett om gymnasieskolan har en kommunal eller fristående huvudman. Motionären vill att de förslag på området som lämnas i Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning (SOU 2020:33) ska genomföras, vilket bl.a. innebär att CSN får det samlade ansvaret för stödet för inackordering.

I kommittémotion 2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 22 anför motionärerna att ukrainska flyktingar ska ha rätt till studiemedel. Ukrainska flyktingar som får skydd genom massflyktsdirektivet bör enligt motionärerna ha samma sociala förmåner som andra flyktingar som fått uppehållstillstånd i Sverige.

Ett liknande yrkande förs fram i motion 2024/25:464 av Isak From (S). I motionen framhålls att ukrainska flyktingar bör ha rätt till studiestöd för att

kunna delta i utbildning och därmed förbättra förutsättningarna för att etablera sig i samhället.

I motion 2024/25:338 av Jessica Rodén (S) yrkande 1 föreslår motionären att förordningen om statsbidrag för teckenspråksutbildning för föräldrar ska ses över i syfte att främja en mer behovsanpassad och inkluderande utbildning.

I yrkande 2 anför motionären att det bör vara möjligt att få utökad utbildningstid för de föräldrar som inte når utbildningsmålen efter den utbildning om 240 timmar som erbjuds.

I motion 2024/25:2453 av Laila Naraghi m.fl. (S) yrkande 1 föreslår motionärerna att åldersreglerna för att få studiemedel vid studier på folkhögskolor ska ses över.

I yrkande 2 framhåller motionärerna att det bör finnas möjlighet för personer som inte fyllt 20 år att få studiemedel när de deltar i utbildning på grundskole- eller gymnasienivå vid en folkhögskola.

I motion 2024/25:2517 av Sanna Backeskog m.fl. (S) anför motionärerna att villkoren för studiemedel bör ses över i syfte att skapa bättre och mer jämlika förutsättningar. Motionärerna lyfter bl.a. fram att villkoren för studerande föräldrar behöver ses över.

I motion 2024/25:2273 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) vill motionärerna att studiebidraget ska betalas ut direkt till eleven, oavsett elevens ålder, för att fler ungdomar ska få möjlighet att lära sig att ta ekonomiskt ansvar och bli mer självständiga.

Antalet veckor med studiemedel

I partimotion 2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 91 föreslår motionärerna att antalet veckor som en studerande kan få studiemedel ska utökas. Motionärerna vill förbättra studenters ekonomiska trygghet eftersom den ekonomiska stressen påverkar många studenter negativt.

Översyn av studiestödssystemet

I kommittémotion 2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2 föreslår motionärerna att den kommande översynen av studiestödssystemet ska genomföras i form av en parlamentarisk kommitté för att systemet även fortsättningsvis ska vara långsiktigt hållbart. En av de viktigaste faktorerna för att Sverige har haft ett framgångsrikt och världsledande studiestöd är enligt motionärerna att det har funnits ett brett parlamentariskt stöd bakom utformningen av studiestödet.

Bakgrund och gällande rätt

Kort beskrivning av studiestödssystemet

Det svenska studiestödssystemet består av flera olika ekonomiska stöd till enskilda som studerar. Vilka bidrag och lån en studerande kan ansöka om beror bl.a. på utbildning, ålder och livssituation, t.ex. arbetslöshet eller

föräldraskap. De delar av studiestödssystemet som flest tar del av är studie-
hjälp, studiemedel och omställningsstudiestöd.

- Studiehjälp består av studiebidrag som lämnas till heltidsstuderande i gymnasieskolan, extra tillägg som kan lämnas till studerande från inkomstsvaga hushåll och inackorderingstillägg som kan lämnas till vissa studerande på fristående skolor som måste bo inackorderade på skolorten. Så länge den studerande är omyndig betalas studiehjälpen vanligen ut till en vårdnadshavare.
- Studiemedel lämnas till den som studerar på t.ex. högskola, universitet, komvux eller yrkeshögskola. Studiemedel består av studiebidrag och studielån. I vissa fall kan den studerande även få tilläggsbidrag, tilläggslån och merkostnadslån.
- Omställningsstudiestöd har inrättats för att förbättra förutsättningarna för vuxna som är etablerade på arbetsmarknaden att finansiera studier som stärker deras framtida ställning på arbetsmarknaden. Omställningsstudiestödet består av bidrag och lån.

Vid sidan av dessa finns det också flera mindre stöd t.ex. studiestartsstöd, bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (TUFF-ersättning), bidrag till vissa elever med funktionsnedsättning i gymnasieskolan (Rg-bidrag) och stöd i form av inläst studielitteratur till vissa högskolestuderande. Centrala studiestödsnämnden (CSN) är huvudsakligen ansvarig myndighet för hanteringen av studiestöden.

Inackorderingstillägg, en del av studiehjälpen

Gymnasieelever kan få bidrag till inackordering om de behöver bo och studera på en annan ort än på sin hemort. Ansvaret för inackorderingsstöd är uppdelat mellan kommunerna och staten. Elevens hemkommun ansvarar för stödet till elever i skolor med en offentlig huvudman (15 kap. 32 § och 18 kap. 32 § skollagen [2010:800]), medan CSN ansvarar för stödet till elever i skolor med enskilda huvudmän (2 kap. 2 § studiestödslagen [1999:1395] och 2 kap. 2 § studiestödsförordningen [2000:655]). Olika villkor och ersättningsbelopp gäller för det kommunala respektive det statliga stödet.

Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola lämnade i juni 2020 förslag om att staten ska ta över det samlade ansvaret för stöd för inackordering (Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning, SOU 2020:33). Utredningen föreslår att det nya stödet, studiebidrag till eget boende, ska lämnas till elever som studerar utanför hemorten om motsvarande utbildning saknas på hemorten. Vidare föreslår utredningen att bidraget lämnas med ett belopp som motsvarar 4,97 procent av prisbasbeloppet per månad. Regeringen valde att inte gå vidare med utredningens förslag.

Studiemedel, tilläggsbidrag, tillägglån och merkostnadslån

Den som är över 20 år kan, utöver att ansöka om studiemedel för studier på högskola eller universitet, ansöka om studiemedel för studier på grundskolenivå och gymnasial nivå på komvux och folkhögskola eller för studier på yrkeshögskola. Totalbeloppet (bidrag och lån) per studiemånad uppgår till 14 252 kronor för heltidsstudier 2024 och justeras utifrån studietakt och övriga inkomster. Nivån följer utvecklingen av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Studiebidraget är skattefritt och pensionsgrundande.

I vissa fall kan den studerande även få tilläggsbidrag, tillägglån och merkostnadslån. Tilläggsbidraget, som lämnas till studerande med barn, är ett kompletterande stöd vars storlek beror på studietakt och antalet barn. Tillägglån kan lämnas till studerande över 25 år som har haft en viss arbetsinkomst före studiestarten. Lån kan även lämnas för vissa merkostnader som den studerande har i samband med sina studier, t.ex. vid vissa utlandsstudier (2 kap. 13 a–15 §§ studiestödslagen).

Den studerande med studiemedel som blir sjuk eller behöver vårda ett sjukt barn under studietiden kan ändå få behålla studiemedlet. Det finns också vissa trygghetsregler för den som gjort en anmälan om sjukdom eller vård av barn och fått den godkänd av CSN. Trygghetsreglerna innebär bl.a. att CSN inte räknar med de veckor som den studerande varit sjuk eller vårdat sjukt barn när det totala antalet använda veckor med studiemedel beräknas (3 kap. 27–32 c §§ studiestödsförordningen).

Längsta tid för rätt till studiemedel

För varje utbildningsnivå (grundskolenivå, gymnasial nivå och eftergymnasial nivå) finns det gränser för antalet veckor med studiemedel. Beroende på vilken tidigare utbildning den studerande har kan studiemedel betalas ut för studier på grundskolenivå under högst 40, 80 eller 100 veckor och för studier på gymnasial nivå under antingen 80 eller 120 veckor. För studier på eftergymnasial nivå kan studiemedel beviljas för 240 veckor.

När det gäller äldre studerande kan en person fr.o.m. det år då han eller hon fyller 40 år få studiemedel under ytterligare högst 40 veckor om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses om en person av arbetsmarknadsskäl eller av personliga eller andra liknande skäl behöver fullfölja en utbildning eller behöver en vidareutbildning eller en breddad utbildning som inte rymms inom det återstående antalet studiemedelsveckor. Studiemedel får även lämnas under längre tid om det finns synnerliga skäl (3 kap. 8–10 §§ studiestödslagen och 5 kap. 1 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel [CSNFS 2001:1]).

Möjligheten för flyktingar från Ukraina att få studiemedel

Studiemedel får lämnas till studerande som inte är svenska medborgare, om de studerande är bosatta i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här

och har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här (3 kap. 4 § studiestödslagen).

Personer från Ukraina som fått uppehållstillstånd med stöd av EU:s massflyktsdirektiv har inte ett sådant uppehållstillstånd som ger rätt till svenskt studiestöd. För att en person som har fått uppehållstillstånd med stöd av EU:s massflyktsdirektiv ska ha rätt till studiestöd krävs att det finns särskilda skäl. Det är en individuell bedömning som görs i varje enskilt ärende. För att det ska finnas särskilda skäl krävs en särskilt stark anknytning till Sverige. Det kan t.ex. vara en stark familjanknytning eller att Migrationsverket har beslutat att bevilja den sökande flyktingstatus eller alternativt skyddsstatusförklaring i Sverige (csn.se).

Studiemedel vid studier på folkhögskola

Av 3 kap. 2 § studiestödslagen följer att den som är över 20 år kan ansöka om studiemedel för studier på grundskolenivå och gymnasial nivå på bl.a. en folkhögskola. Det är regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som beslutar om vilka läroanstalter och utbildningar som är studiemedelsberättigande. Bestämmelser om vilka utbildningar vid folkhögskola som ger rätt till studiemedel framgår av bilagan till studiestödsförordningen. Fram t.o.m. vårterminen det år den studerande fyller 20 år kan den som studerar på folkhögskola få bidrag genom studiehjälpen, dvs. studiebidrag och andra bidrag på motsvarande sätt som vid studier i gymnasieskolan. Vissa arbetslösa kan också få studiestartsstöd för att läsa på folkhögskola.

Omställningsstudiestöd

Sedan januari 2023 finns det ett nytt omställningsstudiestöd för att förbättra förutsättningarna för vuxna att finansiera studier som kan stärka deras framtida ställning på arbetsmarknaden och därmed förbättra omställningen på arbetsmarknaden. Intresset för stödet har initialt varit större än vad som tidigare beräknats. Enligt regeringen har det stora intresset, en kort tid för införandet av reformen och ett komplext regelverk skapat långa handläggningstider hos CSN som är den ansvariga myndigheten. För att CSN ska få förutsättningar att klara av den stora ärendemängden har riksdagen efter regeringens förslag beslutat att ge CSN utökade resurser under 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15, bet. 2024/25:UbU2, rskr. 2024/25:103).

Riksdagen har efter regeringens förslag beslutat om regelförenklingarna för omställningsstudiestödet (prop. 2023/24:168, bet. 2024/25:UbU5, rskr. 2024/25:30). Ändringarna syftar till att skapa ett mer effektivt och ändamålsenligt omställningsstudiestöd för att ytterligare förbättra förutsättningarna för vuxna att finansiera studier som stärker deras framtida ställning på arbetsmarknaden. Ändringarna innebär att bestämmelserna om omställningsstudiestödet förenklas i syfte att korta handläggningstiderna och att möjligheterna att få omställningsstudiestöd för dem som arbetar inom ett bristyrke ökar. Ändringarna innebär också att det efter en viss tid är möjligt att på nytt

kvalificera sig för att kunna få omställningsstudiestöd. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2025.

Statsbidrag för teckenspråksutbildning

Sedan 1997 får statsbidrag lämnas för kostnader för anordnande av och deltagande i teckenspråksutbildning för föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av teckenspråk (förordningen [1997:1158] om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar). Utbildningen syftar till att ge föräldrarna sådana färdigheter att de på ett funktionellt sätt kan använda teckenspråk i kontakt med sina barn och därmed främja barnens utveckling. Den s.k. TUFF-utbildningen består av påbyggbara kurser om sammanlagt 240 timmar och följer en kursplan som är framtagen av Skolverket. För att delta ska föräldrarna ha deltagit i regionens introduktionsutbildning i teckenspråk eller ha motsvarande kunskaper. Utbildningen är kostnadsfri och den som deltar kan få ersättning för förlorad arbetsinkomst och vissa resor i anknytning till utbildningen. Utbildningen erbjuds på flera orter av fyra utbildningsanordnare (2024). Utbildningen erbjuds också i flera olika former, t.ex. som kvällskurser, veckokurser på plats, distanskurser och sommarläger. Inte sällan erbjuds också barntillsyn och logi.

Riksdagen har, i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2025, beslutat att avsätta ytterligare 1 000 000 kronor per år för att kunna utöka antalet undervisningstimmar i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15, bet. 2024/25:UbU2, rskr. 2024/25:103).

Översyn av studiestödssystemet

Regeringen anser att det finns ett behov av en översyn av studiestödssystemets samtliga beståndsdelar förutom omställningsstudiestöd, studiehjälp och vissa andra mindre stöd under utgiftsområdet (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15 avsnitt 2.9). Som skäl pekar regeringen på att grunderna i dagens studiestödssystem har funnits sedan 2001 och att det sedan dess inte har genomförts någon större översyn av systemet. Förändringar har dock gjorts och nya stöd har kommit till. Utgångspunkterna för översynen bör enligt regeringen vara ett studiestödssystem som är följsamt mot dagens och framtida utbildningssystem och arbetsmarknadens behov. Effektiviteten i rekryteringen till studier ska öka och utgångspunkterna för när nya utbildningar ska ge rätt till studiestöd bör ses över. Studiestödet ska enligt regeringen också bidra till en ökad genomströmning vid högre utbildning samtidigt som tryggheten för de studerande värnas och de studerandes skuldsättning beaktas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det svenska studiestödet är, och ska fortsätta att vara, ett av världens mest generösa. Ett väl avvägt studiestödssystem skapar förutsättningar både för enskilda och för Sverige som nation att växa med kunskap och bidra till samhällets utveckling. Studiestödet är grundläggande för en jämlik utbildning och ger alla, oavsett bakgrund, möjlighet att

studera. Flexibla och väl anpassade beloppsnivåer möjliggör komplettering av tidigare studier eller vidare studier på en högre nivå oavsett ekonomiska förutsättningar. På så sätt slår studiestödssystemet vakt om ett bildningsideal samtidigt som det bidrar till en bättre kompetensförsörjning.

När det gäller motionsyrkanden med förslag om att på olika sätt förändra och stärka olika bidrag i studiestödssystemet, bl.a. genom ändrade villkor för vissa utbildningar och vissa grupper av studerande, vill utskottet framhålla att studiestödssystemet, så som det är utformat i dag, är generöst och ger goda möjligheter för studier för personer i olika livssituationer. Här kan exempelvis nämnas de möjligheter som finns för vissa grupper att ansöka om extra veckor med studiemedel och om extra bidrag och lån. Utskottet noterar att regeringen avser att se över studiestödssystemet (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15 avsnitt 2.9). Utskottet konstaterar att de utgångspunkter för den kommande översynen som regeringen har presenterat berör områden som lyfts upp i motionsyrkandena. Detta gäller t.ex. utgångspunkterna att tryggheten för de studerande ska värnas och de studerandes skuldsättning ska beaktas samt att studiestödssystemet ska vara följsamt mot dagens och framtida utbildningssystem och arbetsmarknadens behov. Utskottet ser inte att det finns skäl att föregripa det arbete som regeringen har aviserat ska påbörjas.

När det särskilt gäller frågan om inackorderingsstöd för gymnasieelever noterar utskottet att Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola (SOU 2020:33) i juni 2020 bl.a. har föreslagit att staten ska ta över det samlade ansvaret för stöd för inackordering. Regeringen valde då att inte gå vidare med förslaget. Utskottet finner inga skäl att i dag göra en annan bedömning.

När det gäller frågan om omställningsstudiestöd kan utskottet konstatera att intresset för stödet blivit större än vad som tidigare beräknats och att administrationen av stödet är komplex och tidskrävande. Utskottet vill hänvisa till att riksdagen har beslutat att tillfälligt höja anslaget till CSN för att ge myndigheten ekonomiska förutsättningar att klara av den stora ärendemängden (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15, bet. 2024/25:UbU2, rskr. 2024/25:103) och att riksdagen har beslutat om regelförenklingarna för stödet (prop. 2023/24:168, bet. 2024/25:UbU5, rskr. 2024/25:30). Besluten ökar sannolikheten att studerande får beslut om stöd i tid inför sina planerade studier.

När det gäller yrkandet om att den kommande översynen av studiestödssystemet ska genomföras i form av en parlamentarisk kommitté konstaterar utskottet att det är viktigt med en långsiktig hållbarhet i systemet. Utskottet ser dock inga skäl att gå ifrån den ordinarie ordningen att regeringen beslutar om formerna för översynen.

Utskottet finner heller inte skäl att föreslå några åtgärder med anledning av de förslag som förs fram i övriga yrkanden.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2024/25:281 (KD), 2024/25:338 (S) yrkandena 1 och 2, 2024/25:464 (S), 2024/25:1519 (S), 2024/25:2273 (SD), 2024/25:2453 (S) yrkandena 1 och 2, 2024/25:2517 (S),

2024/25:3052 (MP) yrkande 22, 2024/25:3217 (MP) yrkande 91 och 2024/25:3219 (S) yrkandena 2, 4 och 8.

Avskrivning av studielån och examenspremie

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avskrivning av studielån och examenspremie.

Jämför reservation 5 (V) och 6 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 10 föreslår motionärerna att det ska utformas en modell i vilken en del av studielånet avskrivs för de personer med högskoleexamen som börjar arbeta i ett bristyrke i glesbefolkade landsbygdskommuner. Detta behövs enligt motionärerna för att klara landsbygdens kompetensförsörjning.

I kommittémotion 2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 25 föreslår motionärerna att förutsättningarna för att införa en examenspremie ska utredas. Syftet med examenspremien är att öka studenternas incitament att avsluta sina studier inom utsatt tid.

Bakgrund och gällande rätt

Det finns för närvarande fyra olika studielånssystem med olika återbetalningsregler. De fyra olika återbetalningssystemen avser återbetalningspliktiga studiemedel tagna före 1989, studielån tagna under perioden 1 januari 1989–30 juni 2001, studielån tagna under perioden 1 juli 2001–31 december 2021 och studielån tagna efter den 31 december 2021. Här beskrivs förutsättningarna för de studielån som beviljas i dag.

Enligt studiestödslagen ska den som har fått studielån betala tillbaka lånet. Betalning ska pågå till dess full återbetalning har skett, dock längst till utgången av det år då låntagaren fyller 71 år. Studielån som inte har betalats vid utgången av det år då låntagaren fyller 71 år ska som huvudregel skrivas av. Lån ska också skrivas av om låntagaren avlider eller har hel sjukersättning och en sammanlagd inkomst som inte överstiger garantinivån för hel sjukersättning enligt 35 kap. 18 § socialförsäkringsbalken, eller om det annars finns synnerliga skäl till det (4 kap. 21 och 25 §§ studiestödslagen). Med synnerliga skäl avses exempelvis att låntagaren bedöms ha en varaktigt nedsatt betalningsförmåga på grund av sjukdom eller handikapp (prop. 1999/2000:10 s. 123).

Enligt gällande rätt finns det inga möjligheter att få studielån avskrivna för personer som tar arbete i någon särskild del av landet eller utbildar sig till ett visst yrke. Det finns heller inga möjligheter att få en examenspremie för t.ex.

den som avslutar sina studier inom den utsatta tiden. Däremot finns möjligheter för studerande vid vissa utbildningar, t.ex. för vissa lärarstuderande, att få en högre bidragsdel och därmed en mindre lånedel (3 kap. 9–11 §§ studiestödsförordningen).

Frågan om nedskrivning av studieskulder har hanterats av regeringen, t.ex. till följd av förslag som Tillväxtverket lämnat (Tillväxtverkets rapport Landsbygders kompetensförsörjning, mars 2020). Regeringen valde att inte gå vidare med förslagen i rapporten. Regeringen har tidigare redogjort för studier som visar att individer agerar efter en kortsiktig ekonomisk rationalitet när det gäller studieval. Ekonomiska faktorer påverkar studieval, men individer gör en relativt kortsiktig bedömning av det ekonomiska utfallet av studierna. Det är därför sannolikt att direkta ekonomiska subventioner, t.ex. ett bidrag, har större effekt på individens val än framtida förmåner, t.ex. en kommande låneavskrivning (prop. 2016/17:158 s. 101).

Utskottets ställningstagande

Det finns i dag inom gällande regelverk ingen möjlighet att få studielån avskrivna för personer som tar arbete i någon särskild del av landet eller som utbildar sig till ett visst yrke. Det finns heller ingen möjlighet att få en statlig examenspremie.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen framhållit (senast i bet. 2023/24:UbU7) att avskrivning av studieskulder för vissa yrkesgrupper skulle kunna leda till att låntagarna uppfattar systemet som orättvist och att det finns svårigheter med att använda studiestödssystemet som ett regionalpolitiskt instrument, exempelvis genom avskrivning av studieskulder för akademiker som bosätter sig i glesbygd. Utskottet står fast vid dessa uppfattningar. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:554 (V) yrkande 10.

När det gäller frågan om examenspremie för att öka studenternas incitament att avsluta sina studier inom utsatt tid kan utskottet konstatera att regeringen aviserat att det finns behov av en översyn av studiestödssystemet (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15 avsnitt 2.9). En av utgångspunkterna för översynen ska enligt regeringen vara att studiestödet ska bidra till en ökad genomströmning vid högre utbildning. Utskottet ser inga skäl att föregripa den översyn av studiestödssystemet som regeringen aviserat och avstyrker därmed motion 2024/25:3167 (C) yrkande 25.

Studiestartsstöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om studiestartsstöd.
Jämför reservation 7 (S) och 8 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3070 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 21 föreslår motionärerna att studiestartsstödet arbetslöshetsvillkor justeras för att fler arbetslösa ska kunna få stödet. Motionärerna menar att det nuvarande kravet på sex månaders arbetslöshet under en ettårsperiod riskerar att skapa inlåsningseffekter i arbetslöshet och begränsar möjligheterna till snabba utbildningsinsatser.

I kommittémotion 2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 7 föreslår motionärerna att studiestartsstödet ska ses över så att fler kommer i arbete. Motionärerna menar att översynen bl.a. bör innefatta nivån på stödet och kravet på föregående långvarig arbetslöshet, under förutsättning att det även framöver ska vara personer med stora utbildningsbehov som får stödet för att inte fastna i arbetslöshet.

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 23 föreslår motionärerna att studiestartsstödet ska utvärderas för att säkerställa att regelverket är ändamålsenligt. Motionärerna vill att fler ska ha möjlighet att ta del av studiestartsstödet för att kunna nå grundskole- eller gymnasiekompetens. Kravet att man under en tolv månadersperiod ska ha varit arbetslös minst sex månader ifrågasätts av motionärerna.

Bakgrund och gällande rätt

Studiestartsstöd får lämnas till den som har kort utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet fungerar även som ett verktyg som kommunerna kan välja att använda för att se till att vuxna med utbildningsbehov deltar i utbildning. Studiestartsstöd lämnas bara till den som är anmäld som arbetsökande hos den offentliga arbetsförmedlingen och lämnas i den mån det finns tillgång på medel. Stödet får lämnas för studerande mellan 25 och 60 år och lämnas i högst 50 veckor vid studier på heltid. Stödet består enbart av bidrag (2, 5, 6 och 16 §§ lagen [2017:527] om studiestartsstöd). Studiestartsstöd får lämnas till en arbetssökande som under minst sex av de tolv månaderna närmast före den dag ansökan kom in till CSN har varit arbetslös eller deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program (4 § förordningen [2017:532] om studiestartsstöd).

Regeringen avser att avveckla studiestartsstödet

I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen att medlen för studiestartsstödet minskas under 2025 och att stödet ska vara helt avvecklat till den 1 januari 2026 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15). Regeringen anser att det är angeläget att stödet fasas ut och avser att återkomma till riksdagen med en proposition om avvecklande av studiestartsstödet. Detta mot bakgrund av att det finns indikationer på att studiestartsstödet har hanterats på ett sätt som inte är i linje med stödets syfte, vilket enligt regeringen innebär att det finns en överhängande risk för felaktiga utbetalningar. Regeringen hänvisar till att Riksrevisionen i en granskning har funnit att omkring hälften av de studerande med studiestartsstöd hade en färdigställd gymnasieutbildning sedan tidigare och att närmare 30 procent dessutom hade en eftergymnasial utbildning (Kortutbildade arbetssökandes övergång till reguljär utbildning – uppdrag, verksamhet och styrning, RiR 2024:3).

Pågående arbete inom området

Arbete pågår för att förtydliga möjligheterna till försörjning för den som behöver studera för att öka sina möjligheter att få en anställning. Ett exempel är den pågående utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet (S 2022:16). Utredningen har bl.a. i uppdrag att klargöra rollfördelningen mellan staten och kommunerna för att säkerställa att biståndsmottagare får vägledning och stöd i samband med sina studier. Utredningen ska också analysera otydligheter i regelverket när det gäller kompletterande bistånd vid studier för personer inskrivna i arbetsmarknadspolitiska program. Uppdraget ska redovisas senast den 14 februari 2025. Regeringen har också gett CSN i uppdrag att följa upp och utvärdera effekterna av studiestartsstödet och det högre bidraget inom studiemedlen (CSN:s regleringsbrev för budgetåret 2024). Utvärderingen ska bl.a. fokusera på stödets rekryterande effekt till utbildning. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2025.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkanden om studiestartsstöd vill utskottet inledningsvis framhålla att det är av stor vikt att fler personer med kort utbildningsbakgrund rekryteras till studier för att på så sätt stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det behöver vara enkelt att förstå vilka möjligheter till försörjning som finns för den som behöver studera för att öka möjligheterna att få en anställning.

Utskottet noterar i likhet med regeringen att en hög andel av dem som har tagit del av studiestartsstödet redan har en gymnasieutbildning, vilket inte är i linje med stödets syfte, och att det därmed finns en överhängande risk för felaktiga utbetalningar. Utskottet delar därför regeringens bedömning att studiestartsstödet bör avvecklas. Utskottet konstaterar samtidigt att arbetssökande med kort utbildning kan få andra typer av ekonomiska stöd. Det kan t.ex. under

vissa förutsättningar vara möjligt att studera inom det reguljära utbildnings-systemet med aktivitetsstöd (2 kap. 1 § förordningen [2017:819] om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser). Utskottet konstaterar också att Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet (S 2022:16) bl.a. har i uppdrag att klargöra rollfördelningen mellan staten och kommunerna för att säkerställa att biståndsmottagare får vägledning och stöd i samband med sina studier. Uppdraget ska redovisas senast den 14 februari 2025.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2024/25:856 (V) yrkande 23, 2024/25:3070 (S) yrkande 21 och 2024/25:3219 (S) yrkande 7.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkandena 2022/23:UbU3 och 2023/24:UbU7. Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden. Tidigare ståndpunkter framgår av de nämnda betänkandena.

Reservationer

1. Förändrade villkor för studiestöd, punkt 1 (S)

av Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Aylin Nouri (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1519 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S) och

2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 4 och 8 samt

avslår motionerna

2024/25:281 av Mathias Bengtsson (KD),

2024/25:338 av Jessica Rodén (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:464 av Isak From (S),

2024/25:2273 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:2453 av Laila Naraghi m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2517 av Sanna Backeskog m.fl. (S) och

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 22.

Ställningstagande

Regeringen har inte tagit ansvar för att omställningsstudiestödet ska fungera så bra som möjligt. Antalet utbildningsplatser skars ned under reformens första år och CSN har inte fått de resurser myndigheten efterfrågat för att inom rimlig tid kunna hantera de inkomna ansökningarna om att ta del av omställningsstudiestödet. Regeringen har dessutom varit saktfärdig när det gäller att genomföra de regelförändringar som parterna och CSN föreslagit för att kunna snabba på handläggningen. Regeringens bristande ansvarstagande har underminerat omställningsstudiestödets förmåga att stärka kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden.

Det svenska studiestödssystemet är utformat för att ge alla elever och studenter goda förutsättningar att kunna studera. På så vis utjämnas de skillnader som finns i barns och ungas uppväxtvillkor på grund av familjebakgrund. En viktig utjämnande faktor är inackorderingstillägget. Tillägget syftar till att skapa mer likvärdiga möjligheter att studera på en plats långt från föräldrahemmet. I dag beror inackorderingstillägget på vilken skola eleven går på och vilken kommun föräldrahemmet ligger i, vilket skapar ojämlika möjligheter. Inackorderingstillägget bör därför ses över.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

2. Förändrade villkor för studiestöd, punkt 1 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 22 och avslår motionerna

2024/25:281 av Mathias Bengtsson (KD),

2024/25:338 av Jessica Rodén (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:464 av Isak From (S),

2024/25:1519 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S),

2024/25:2273 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:2453 av Laila Naraghi m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2517 av Sanna Backeskog m.fl. (S) och

2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 4 och 8.

Ställningstagande

Det borde vara en självklarhet att ge ukrainska flyktingar som får skydd genom massflyktsdirektivet samma sociala förmåner som andra flyktingar med uppehållstillstånd har rätt till, t.ex. rätt till CSN. Det ger bättre förutsättningar för att jobba, leva och bo i Sverige. Frånvaron av dessa grundläggande förmåner skapar sociala problem för såväl vuxna som barn och försämrar möjligheterna till integration i det svenska samhället.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

3. Antal veckor med studiemedel, punkt 2 (V, MP)

av Camilla Hansén (MP) och Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 91.

Ställningstagande

Studenter är en grupp med mycket små ekonomiska marginaler och den ekonomiska stressen påverkar många studenter negativt. För att skapa bättre förutsättningar för studenterna behöver antalet veckor som det är möjligt att få studiemedel från CSN utökas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

4. Översyn av studiestödssystemet, punkt 3 (S, V)

av Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Aylin Nouri (S), Rose-Marie Carlsson (S), Niklas Sigvardsson (S) och Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen har aviserat att studiestödssystemet ska ses över. En av de viktigaste faktorerna för att Sverige har haft ett framgångsrikt och världsledande studiestöd är att det har funnits ett brett parlamentariskt stöd bakom utformningen av studiestödet. Därför anser vi att om det ska genomföras en översyn av systemet, ska översynen göras av en parlamentarisk kommitté. Detta för att det även fortsättningsvis ska finnas en långsiktig hållbarhet i studiestödssystemet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

5. Avskrivning av studielån och examenspremie, punkt 4 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 10 och
avslår motion
2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 25.

Ställningstagande

Arbetet med klimatomställningen kommer att kräva nya insatser för att klara landsbygdens kompetensförsörjning. Ett sätt att öka intresset för att bosätta sig på landsbygden är att göra som i Norge och skriva av studielån för personer med högskoleexamen som börjar arbeta i ett bristyrke på en plats där det råder rekryteringsproblem. Regeringen bör därför ge berörda myndigheter i uppdrag att utforma en modell där delar av studielånet skrivs av för personer med högskoleexamen som börjar arbeta inom ett bristyrke i glest befolkade landsbygdskommuner.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

6. Avskrivning av studielån och examenspremie, punkt 4 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 25 och
avslår motion

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 10.

Ställningstagande

Studiemedelssystemet ska vara flexibelt men det ska också premiera studenter som avslutar sina studier före utsatt tid. För att öka studenternas incitament att avsluta sina studier inom utsatt tid bör ett examenspremiesystem, i likhet med den modell som i dag finns i Norge, utredas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

7. Studiestartsstöd, punkt 5 (S)

av Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Aylin Nouri (S),
Rose-Marie Carlsson (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3070 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 21 och
 2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 7 och
 avslår motion
 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 23.

Ställningstagande

Det nuvarande kravet på sex månaders arbetslöshet under en ettårsperiod för att få studiestartsstöd riskerar att skapa inlåsnings effekter i arbetslöshet och begränsa möjligheterna till snabba utbildningsinsatser. Vi anser därför att arbetslöshetsvillkoret bör lättas upp. Problemet i dag är inte att för många studerar utan snarare att det saknas arbetskraft med rätt utbildning. Studiestartsstödet är ett viktigt verktyg för att få kortutbildade att ta klivet att gå en utbildning som kan leda till jobb.

Tyvärr visar en granskning från Riksrevisionen att många av dem som hittills har fått studiestartsstöd inte har hört till den prioriterade målgruppen. Detta ska inte tas till intäkt för att avveckla stödet utan för att man måste jobba hårdare med olika uppsökande och motiverande insatser för att få målgruppen att börja studera. För att öka stödets attraktivitet bör också studiestartsstödet ses över. En sådan översyn bör innefatta nivån på stödet och kravet på föregående långvarig arbetslöshet, under förutsättning att det även framöver ska vara personer med stora utbildningsbehov som ska få stödet för att inte fastna i arbetslöshet. Översynen bör också inkludera hur medelstilldelningen kan optimeras.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

8. Studiestartsstöd, punkt 5 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 23 och
 avslår motionerna

2024/25:3070 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 21 och
 2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 7.

Ställningstagande

Studiestartsstödet syftar till att öka rekryteringen till studier bland personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov för att stärka deras möjligheter

att etablera sig på arbetsmarknaden. För att kunna ta del av stödet ställs dock krav på att man ska ha varit arbetslös under minst sex månader av en tolv-månadersperiod. Jag vill att fler ska kunna ta del av studiestartsstödet. Studiestartsstödet behöver därför ses över för att säkerställa att regelverket är ändamålsenligt för att de som tar del av det ska kunna uppnå grundskole- eller gymnasiekompetens.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anføres ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:15 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa fribeloppet för studiemedel och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:281 av Mathias Bengtsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inackorderingstillägg för gymnasieelever och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:338 av Jessica Rodén (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över förordningen om statsbidrag för teckenspråksutbildning för föräldrar, i syfte att främja en mer behovsanpassad och inkluderande utbildning, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att möjliggöra utökad utbildningstid för föräldrar som inte når utbildningsmålen efter de tilldelade 240 timmarna för teckenspråksutbildning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:410 av Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över vilka kurser på högskolenivå som erbjuder CSN-stöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:464 av Isak From (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge ukrainska flyktingar rätt till studiestöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att utforma en modell där delar av studielånet avskrivs för personer som erhåller högskoleexamen och/eller påbörjar arbete inom bristyrken i glesa landsbygdskommuner och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lagändringar som innebär att fler studenter ges möjlighet till dispens för fler veckor med studiemedel i syfte att kunna slutföra sina utbildningar och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör låta genomföra en utvärdering av studiestartsstödet för att säkerställa att regelverket är ändamålsenligt för att de som tar del av det ska kunna uppnå grundskole- och/eller gymnasiekompetens, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1104 av Helena Storckenfeldt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa fribeloppet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1137 av Christian Carlsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa fribeloppet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1355 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda förutsättningarna för reducerade studieskulder för tandläkare som väljer att arbeta i lands- och glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1363 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för förbättrade förutsättningar genom reduktion av studieskulder för läkare och sjuksköterskor i glesbygden och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1485 av Amalia Rud Stenlöf och Adrian Magnusson (båda S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters boendekostnader och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1519 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningar för gymnasieelever som studerar på annan ort, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2251 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta samhällsviktiga verksamheter och överväga möjligheten till avskrivning av studielån och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2273 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda och återkomma till riksdagen med förslag på att studiebidraget ska betalas ut direkt till eleven, oavsett elevens ålder, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2453 av Laila Naraghi m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över åldersreglerna för att få studiemedel via CSN för studier på folkhögskolor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att få studiemedel via CSN för studier på folkhögskolor tidigare än i dag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2517 av Sanna Backeskog m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över villkoren för att studera i syfte att skapa bättre och mer jämlika förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2561 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johansson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att koppla rätten till studiemedel till avklarade poäng i studier i stället för intjänad inkomst och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2955 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utformas ett system för avskrivning av studieskulder för den som flyttar till en glesbygdskommun för att arbeta inom ett bristyrke med markant behov av kompetens och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätt till CSN för ukrainska flyktingar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3070 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera studiestartsstödet arbetslöshetsvillkor i syfte att möjliggöra stöd till fler arbetslösa och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3089 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga möjligheten att anpassa studiebidragets storlek till respektive studieort och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde se över möjligheten att slopa fribeloppet för studerande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde se över möjligheten att göra en översyn av kurser som ger rätt till studiestöd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att slopa rätten till CSN-stöd för religionsstudier utomlands och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3167 av Anders Ådahl m.fl. (C):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att införa en examenspremie för att få fler studenter att klara sina studier i tid och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa fribeloppet för studielånet i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3217 av Amanda Lind m.fl. (MP):

91. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade veckor för studiemedel och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3219 av Åsa Westlund m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka studiemedelssystemet och på sikt höja bidragsdelen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den av regeringen aviserade översynen av studiestödssystemet ska ske genom en parlamentarisk kommitté och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa implementeringen av omställningsstudiestödet och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka implementeringen av omställningsstudiestödet genom att hålla ihop arbetet över departementsgränserna och säkerställa en god samverkan och dialog med alla inblandade myndigheter samt arbetsmarknadens parter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att CSN har tillräckliga ekonomiska resurser för att korta väntetiderna och klara handläggningen av ansökningar till omställningsstudiestödet inom rimlig tid och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över studiestartsstödet så att fler kommer i arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för gymnasieelever som studerar på annan ort och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tryggheten för studenter vid sjukdom och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av att se över den ekonomiska situationen för studerande med barn och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
6. Motioner som bereds förenklat		
2024/25:15	Nima Gholam Ali Pour (SD)	
2024/25:410	Markus Wiechel och Björn Söder (båda SD)	1
2024/25:856	Lorena Delgado Varas m.fl. (V)	5
2024/25:1104	Helena Storckenfeldt (M)	
2024/25:1137	Christian Carlsson (KD)	
2024/25:1355	Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)	4
2024/25:1363	Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)	4
2024/25:1485	Amalia Rud Stenlöf och Adrian Magnusson (båda S)	2
2024/25:2251	Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD)	
2024/25:2561	Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M)	
2024/25:2955	Muharrem Demirok m.fl. (C)	10
2024/25:3089	Markus Wiechel (SD)	1–4
2024/25:3167	Anders Ådahl m.fl. (C)	26
2024/25:3219	Åsa Westlund m.fl. (S)	1, 5, 6, 9 och 11